

ÅRSREDOVISNING 2023

ÅRET I KORTHET

ÅRETS RESULTAT

-6,1 mkr

Resultatet justeras av ägarkommunerna;
Ludvika kommun 3,4 mkr och
Smedjebackens kommun 2,7 mkr.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Nej

VBU har sju mål, varav två är finansiella
och fem verksamhetsmål. Vid årets slut bedöms
två mål vara uppfyllda.

STUDERANDE UTANFÖR VBU

366 st

Antal elever inom gymnasiet och anpassad gym-
nasieskola som studerar vid annan
utbildningsanordnare än VBU.

STUDERANDE INOM VBU

2 645 st

Totalt antal studerande inom
VBU:s verksamheter.

BALANSKRAVET UPPFYLLT

Nej

Årets balanskravsresultat uppgår
till -6,8 mkr efter avdrag för
realisationsvinster.

ÅRETS INVESTERINGAR

1,4 mkr

De större investeringarna avser
dieseltank till Malmenskolan och
CNC-maskin till industriprogrammet.

ANSTÄLLDA

239 st

Antalet årsarbetare,
- varav 135 kvinnor och 104 män.

SJUKFRÅNVARO

3,6 %

Total sjukfrånvaro i % av de
anställdas sammanlagda
ordinarie arbetstid.

BEHÖRIGA LÄRARE

81 %

Av 105 lärare inom ramen för legitimationskrav
är 20 obehöriga, av dessa är 7 st under utbild-
ning.

ORDFÖRANDE HAR ORDET

VBU är ett kommunalförbund. Gymnasieutbildningen i Västerbergslagen drivs varken av Ludvika eller Smedjebackens kommuner, utan av förbundet. På många sätt skulle man kunna säga att vi är som en egen kommun.

Uppdraget kommer dock från våra medlemskommuner, och det är också kommunernas fullmäktige som utser den politiska ledningen, direktionen. För att kunna väljas till VBU:s direktion, förbundets styrelse, måste man vara vald till fullmäktige i någon av medlemskommunerna.

Efter valet 2022 var det dags för en ny direktion att starta arbetet efter årsskiftet. Vid sidan av själva direktionssammanträdena innebär det bland annat också medverkan i programråden. Eftersom nästan alla de 18 medlemmarna i den politiska ledningen var nyvalda innebar det många nya uppgifter. För att komma igång genomförde direktionen också en utbildning för nya ledamöter i början av året.

En av de tyngsta politiska prioriteringarna för VBU under de senaste åren har varit att få igång en Internationell skola. Att kunna erbjuda utbildning på engelska enligt en internationellt erkänd standard är en nyckelfråga för att regionen ska kunna ta tillvara de tillväxtpotentialer som näringslivets framgångar skapar just nu. Under året som gått har arbetet gått framåt och VBU:s ansökan om att få starta en så kallad IB-utbildning har behandlats av organisationen i Schweiz. Vi ser nu fram mot att kunna starta utbildningen hösten 2024. Den kommer att bli ett viktigt bidrag till Västerbergslagens framtid.

Ett tyngre beslut har varit att direktionen inför höstens terminsstart 2023 har tvingats besluta om nollintag på estetiska programmet. Antalet sökande räcker helt enkelt inte till. Som ordförande har jag personligen varit djupt engagerad i programmets fortlevnad, som jag menar är viktigt för kulturen i vår region. Både lärare och elever har dessutom gjort ett fantastiskt arbete för att marknadsföra utbildningen. Nu kan vi bara hoppas att det ger resultat och att antalet sökande blir större kommande år.

Skolverkets och VBU:s projekt "Samarbete för bästa skola" som startade 2022 har fortsatt under 2023 och nu finns också Högskolan Dalarna med som resurs.

Kulturskolan flyttar till Folkets Hus i Ludvika. Det är ett efterlängtat samarbete mellan VBU och Ludvika kommunfastigheter som nu blir verklighet. De första flyttlassen gick under höstlovet men det behövs fortfarande en del ombyggnad till Kulturskolans behov innan allt är klart.

Precis som tidigare år har politikerna i direktionen tillsammans med VBU:s tjänstemän haft en särskild träff med elevrådsrepresentanter. Dialogen i musiksalen resulterade i spännande diskussioner och nya insikter.

Sveriges kommuner för just nu en hård kamp för att få ekonomin att gå ihop. Det gäller också VBU:s medlemskommuner Ludvika och Smedjebacken. Det avspeglar sig också i vår verksamhet. Det kommande året

kommer att präglas av mycket hårda prioriteringar. Vi kommer inte att kunna genomföra det vi egentligen skulle önska, och som gymnasieutbildningen i Västerbergslagen egentligen skulle behöva. Men vi kommer att göra allt för att både hålla budget och ge våra elever den bästa möjliga utbildningen.

Yvonne Persson, förbundsordförande

FÖRBUNDSCHEFEN HAR ORDET

Jag skriver detta brev för att dela några tankar och förväntningar angående framtiden för Västerbergslagens utbildningsförbund. Med tanke på de snabba förändringarna i vår värld och det ökade behovet av anpassning inom utbildningssektorn, står vi inför en spännande tid av möjligheter och utmaningar.

Digitalisering, teknologi och hållbarhetsutbildning

Vi ser fram emot att fortsätta vår resa mot en mer integrerad användning av digital teknik i undervisningen. Detta kommer inte bara att förbättra tillgängligheten och anpassningsbarheten i lärandet utan också förbereda våra elever för en alltmer digitaliserad värld. Med tanke på den globala betoningen på hållbarhetsfrågor planerar vi att lyfta fram frågorna för att inkludera mer omfattande ämnen om miljövetenskap och hållbar utveckling. Detta är inte bara viktigt för vår planet utan också för att förbereda våra elever för framtida karriärer.

Samarbete med lokala företag och industrier

Vi siktar på att utveckla starkare band med lokala företag och industrier. Genom detta samarbete hoppas vi skapa praktikplatser och arbetsplatsbaserade lärandemöjligheter som är direkt relevanta för våra elevers framtida karriärer. Vi ser vikten av att fortsätta fokusera på yrkesutbildning och vuxenutbildning, för att säkerställa att våra elever och vuxenstuderande är välutrustade för att möta arbetsmarknadens föränderliga behov.

Jämlig tillgång till utbildning

Vårt engagemang för att säkerställa jämlig tillgång till högkvalitativ utbildning förblir starkt. Vi strävar efter att kontinuerligt minska utbildningsklyftor och erbjuda stöd där det behövs mest. Vi planerar att utveckla mer flexibla lärandemiljöer och investera i våra lärarresurser. Detta innebär att förbättra stödet för distansundervisning och erbjuda fortbildning för våra lärare.

Vi ser fram emot dessa förändringar och utmaningar med optimism och engagemang. Vår gemensamma ansträngning kommer att vara avgörande för att navigera framgångsrikt genom dessa tider av förändring och för att säkerställa att våra elever är väl förberedda för framtiden.

VBU:s värdegrund:

"Jag skapar delaktighet, trygghet och samarbete genom öppenhet och respekt."

Mikael Fältsjö, förbundschef

VBU:s VÄRDEGRUND

”Jag skapar delaktighet, trygghet och samarbete genom öppenhet och respekt.”

Vad betyder värdegrunden för oss?

Västerbergslagens utbildningsförbund, VBU:s, värdegrund ger insikt i de grundläggande principer och ideal som organisationen strävar efter. Låt oss bryta ner och utforska varje del av värdegrunden:

Jag skapar delaktighet...

Detta uttryck betonar vikten av inkludering och engagemang. I ett utbildningssammanhang innebär det att skapa en miljö där alla elever, lärare och personal känner sig involverade och viktiga. Det handlar om att ge alla en röst och se till att de känner att deras bidrag är värdefulla. Detta kan uppnås genom att aktivt söka input från alla medlemmar i skolgemenskapen och genom att skapa plattformar där alla kan uttrycka sina åsikter och idéer.

...trygghet

Trygghet i skolmiljön är avgörande för både lärande och personlig utveckling. Detta inkluderar fysisk trygghet, såsom säkra skollokaler och campus, samt emotionell trygghet, som innebär en miljö fri från trakasserier och diskriminering. En trygg miljö uppmuntrar elever och personal att ta risker i sitt lärande och att vara öppna med sina tankar och känslor.

...och samarbete

Samarbetet betonar vikten av teamwork och kollektivt arbete. I utbildningssammanhang innebär detta att uppmuntra elever att arbeta tillsammans,

att främja samarbete mellan lärare och annan skolpersonal samt att engagera sig med samhället utanför skolan. Detta kan inkludera grupparbeten, projektbaserat lärande och partnerskap med lokala organisationer och företag.

...genom öppenhet

Öppenhet här syftar på transparens och ärlighet. Det handlar om att kommunikationen inom organisationen är klar och öppen, vilket skapar en kultur av förtroende och ärlighet. Det innebär också att vara mottaglig för nya idéer och olika perspektiv, vilket är grundläggande för innovation och kontinuerlig förbättring.

...och respekt

Respekt är en grundpelare i alla positiva mellanmänskliga relationer och är särskilt viktig i en utbildningsmiljö. Detta innebär respekt för alla individers unika egenskaper, bakgrunder och åsikter. Att upprätthålla en respektfull miljö innebär att alla medlemmar i skolgemenskapen känner sig värdefulla och respekterade för vem de är.

Sammanfattningsvis representerar VBU:s värdegrund en strävan efter en inkluderande, säker och samarbetsvillig utbildningsmiljö som bygger på öppenhet och respekt. Dessa värderingar är avgörande för att skapa en effektiv lärandemiljö och för att förbereda eleverna för framgång i både deras personliga och akademiska liv.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

VBU har genom läraren Jenny Jansson ett samarbete med ESA – Europeiska rymdorganisationen där våra elever får möjligheter att lära sig mer om rymden genom att ta del av/vara en del av den senaste forskningen samt ha en direktkommunikation med astronauter som beger sig ut i rymden.

ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING

VBU:s verksamhet finansieras i huvudsak via medlemsbidrag från förbundets medlemmar. Från 2019 ingår Västerbergslagens kulturskola i VBU:s organisation. Kulturskolans verksamhet finansieras genom ett av förbundsmedlemmarna dedikerat medlemsbidrag.

Statsbidrag och övriga bidrag varierar mellan åren. Detta är i huvudsak bidrag för vuxenutbildningar inom Komvux och Yh, vilket baseras på antalet utbildningar och utbildningsplatser. Storleken på specifika bidrag kan också variera mellan åren utifrån politiska beslut.

Elevutvecklingen på gymnasiet är nedåtgående inom VBU men ökande avseende studerande utanför VBU och ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret.

Även inom vuxenutbildningarna och yrkeshögskolan minskar antalet studerande på VBU. För yrkeshögskolans del beror det på minskat utbud av utbildningar och för övriga vuxenutbildningen är trenden minskande generellt för grundläggande kurser och gymnasiala teoretiska kurser i likhet med riket i övrigt.

	2023	2022	2021	2020	2019
Ekonomi (mkr)					
Medlemsbidrag	274,1	262,9	253,8	245,1	239,1
Statsbidrag och övriga bidrag	24,6	26,8	21,5	22,4	17,2
Investeringar	1,4	2,9	2,5	1,5	1,3
Långfristig låneskuld	0,7	0,9	1,0	0,2	0,3
Årets resultat före medlemsregleringar	-6,1	9,9	4,3	4,8	3,4
Personal					
Personalkostnad (mkr)	165,5	154,1	149,8	150,2	148,1
Antal årsarbetare	239	240	236	241	249
Andel behöriga lärare i %	81	75,5	83,6	86,0	86,0
Total sjukfrånvaro i %	3,6	3,6	4,5	2,4	2,7
Antal studerande inom VBU					
Gymnasiet	888	919	924	947	1 000
Anpassad gymnasieskola	6	5	5	4	5
Vuxenutbildning	855	957	934	1 014	1 098
Yrkeshögskola	32	47	65	56	54
Kulturskola	864	888	914	891	916
Antal studerande utanför VBU					
Gymnasiet	350	326	332	329	318
Anpassad gymnasieskola	16	19	15	12	12
Kommunalt aktivitetsansvar, KAA					
Antal ungdomar	231	163	154	181	192

FÖRBUNDETS ORGANISATION

Om kommunalförbundet

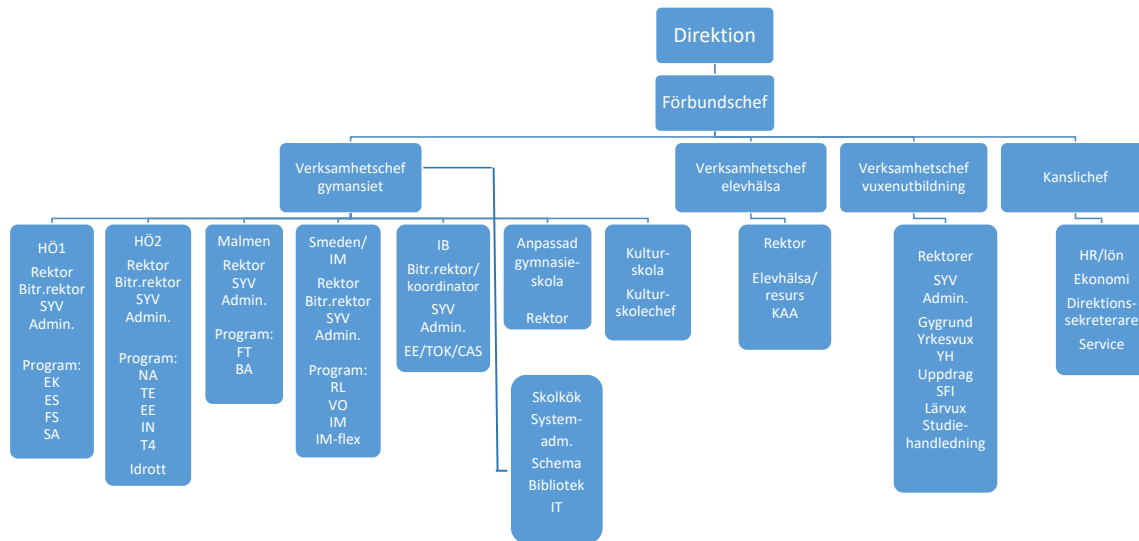
VBU, Västerbergslagens utbildningsförbund, är ett kommunalförbund som bildades år 1994 mellan kommunerna Ludvika och Smedjebacken.

Ett kommunalförbund bildas när kommuner vill samverka inom något eller några områden. Myndighetsutövningen inom det område där samverkan sker överläts då till kommunalförbundet som blir en egen myndighet.

Verksamheten finansieras till största delen av medlemskommunerna, som lämnar ekonomiskt bidrag i proportion till hur eleverna från respektive kommun väljer program och utbildning.

VBU bedriver utbildningar vid skolor i Ludvika, Grängesberg och Smedjebacken.

Ludvika kommuns andel i förbundet uppgår till 75 % och Smedjebackens kommun 25 %.

Förbundets syfte är att verka för samordning inom följande utbildningsområden:

- Gymnasieskola
- Anpassad gymnasieskola
- Grundläggande vuxenutbildning
- Gymnasial vuxenutbildning
- Svenskundervisning för invandrare
- Anpassad utbildning för vuxna
- Yrkehögskola
- Kulturskola
- Yrkesutbildning för vuxna

- Kommunala aktivitetsansvaret, KAA
- Övriga utbildningsinsatser från grundskole- till högskolenivå samt utbildningsinsatser för arbetsmarknad och näringsliv.

Väsentliga förändringar under året

Under året har en koordinator anställts med uppdraget att leda processen med ansökningar till International Baccalaureate-organisationen samt ha uppdraget att implementera IB på VBU.

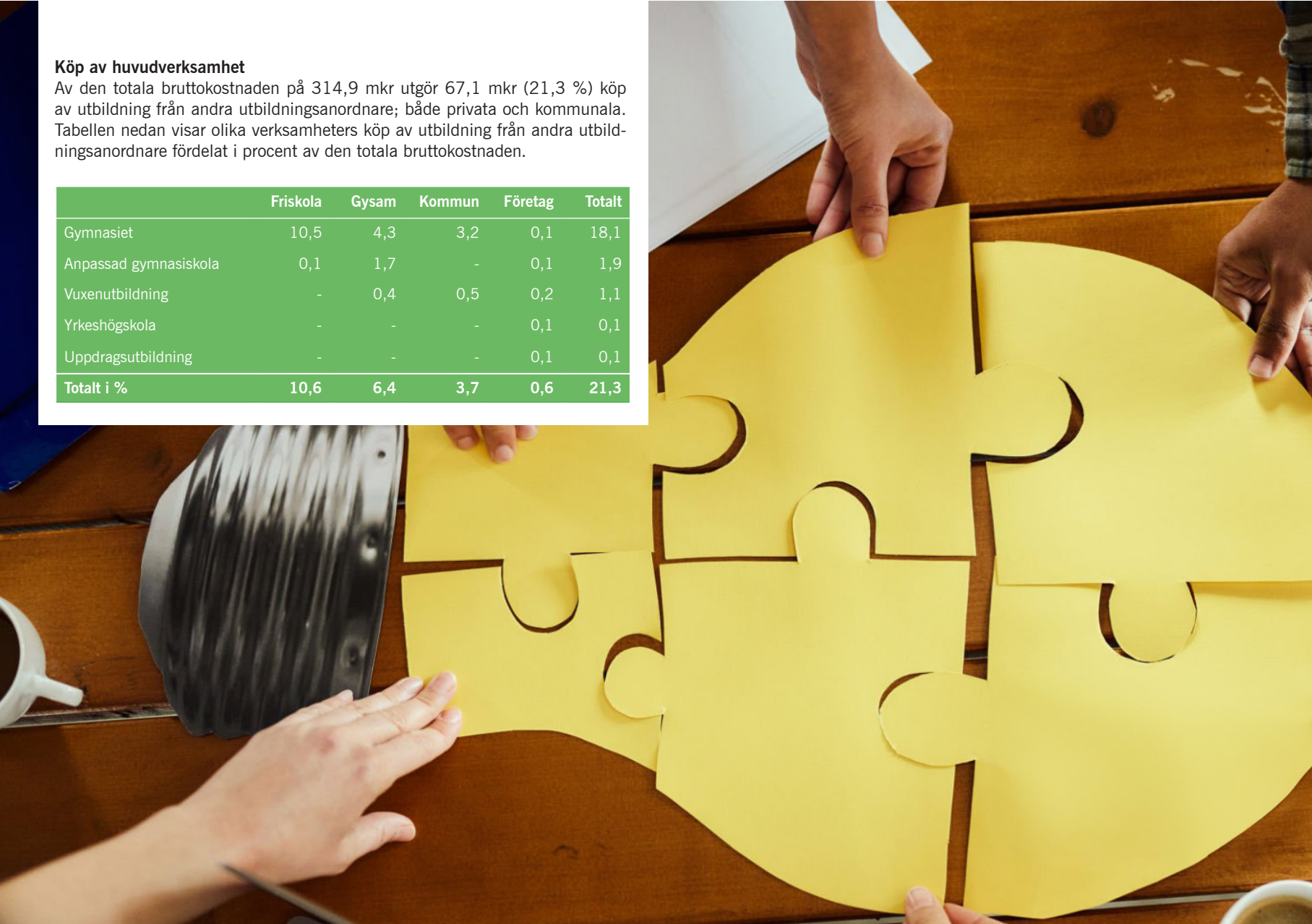
Under slutet av året skedde förändringar i ledningsorganisationen då en verksamhetschef och två rektorer valde att lämna VBU för nya utma-

ningar. Utifrån det ansträngda ekonomiska läget med effektiviseringsbehov i samtliga delar för att nå budget i balans fattades beslut att avvakta med ersättningsrekryteringar för verksamhetschef samt för en av de vakanta rektorstjänsterna. Utifrån att de ekonomiska prognoserna för 2025 och framåt spår en betydligt ljusare bild av ekonomin kommer beslutet kunna omprövas under året.

Köp av huvudverksamhet

Av den totala bruttokostnaden på 314,9 mkr utgör 67,1 mkr (21,3 %) köp av utbildning från andra utbildningsanordnare; både privata och kommunala. Tabellen nedan visar olika verksamheters köp av utbildning från andra utbildningsanordnare fördelat i procent av den totala bruttokostnaden.

	Friskola	Gysam	Kommun	Företag	Totalt
Gymnasiet	10,5	4,3	3,2	0,1	18,1
Anpassad gymnasiskola	0,1	1,7	-	0,1	1,9
Vuxenutbildning	-	0,4	0,5	0,2	1,1
Yrkeshögskola	-	-	-	0,1	0,1
Uppdragsutbildning	-	-	-	0,1	0,1
Totalt i %	10,6	6,4	3,7	0,6	21,3

STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV FÖRBUNDETS VERKSAMHET

Ledning och direktion

Direktionen är förbundets högsta beslutande och förvaltande organ och har ansvar för utveckling och ekonomi. Förbundsdirektionen utses bland medlemmar i kommunfullmäktige i respektive kommun och består av nio ledamöter, varav fem kommer från Ludvika och fyra från Smedjebacken. Under året har direktionen haft följande ledamöter:

Ledamöter från Ludvika

Yvonne Persson (S), ordförande

Terese Hamberg (C), 2:e vice ordförande

Håkan Anestedt (S)

Thorbjörn Tomtlund (M)

Alexander Trygg (SD)

Ledamöter från Smedjebacken

Andreas Boström (S), vice ordförande

Bengt Norrlén (S)

Matilda Kilström (S)

Calle Morgården (MP)

Förbundschef ansvarar för att, utifrån direktionens direktiv, leda och utveckla organisation och verksamhet mot uppsatta mål. Förbundschef har stöd i verkställandet av direktionens direktiv av förbundsledningen, som utöver förbundschef består av; verksamhetschefer, kanslichef, HR-ansvarig, kulturskolechef samt rektorer.

Mål, budgetering och uppföljning

Direktionen tar fram en skolplan som uttrycker mål och riktning för verksamheten. Skolplanen är den lokala utbildningspolitiska strategin för att nå en ökad målpåfyllelse i form av högre betyg och färre avhopp. Det är direktionens, styrelsen för VBU, viljeinriktning att skapa utbildningar av högsta kvalitet. Tillsammans med de nationella styrdokumenterna utgör skolplanen ramen för arbetet hos VBU. Här finns en frihet att vara tydlig med vad som bör prioriteras. Med högsta kvalitet menar vi en skola där individerna växer, vilket innebär att de når målen för sina studier samtidigt som de utvecklas som medmänniskor och samhällsmedborgare.

De finansiella målen och skolplanemålen har en central roll för den ekonomiska förvaltningen. Resultatbudgeten ska gå jämt ut eller lämna ett överskott i linje med god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen. Investeringar ska finansieras med egna medel, inom ramen för medlemsbidraget. Uppföljningen av ekonomin för respektive verksamhet samt avvikelserapportering är länkar i budget- och uppföljningsprocesserna.

Internkontroll

Direktionen fastställer internkontrollpunkter för varje kalenderår, samtidigt fastställs också en plan för uppföljning och kontroll.

Centrala styrdokument

- Direktionens förbundsordning
- Arbetsordning i direktionen
- Delegationsordning
- Skolplan
- Nationella styrdokument, t ex.
 - Skollagen
 - Gymnasieförordning
 - Förordningen om vuxenutbildning
 - Läroplaner
 - Kursplaner

Roller och ansvarsfördelning

- Lärare ansvarar för den undervisning eleverna har rätt till.
- Rektor ansvarar för att organisera undervisningsenheten.
- Verksamhetschef stödjer rektors arbete och rapporterar till förbundschef.
- Förbundschef driver övergripande strategier och processer med förbundsledningen och politiken med lärandet i centrum.

Utveckling och förändring i ledningsgruppen

Vi fortsätter att arbeta med ständiga förbättringar, anpassar roller, mandat och befogenheter för att effektivisera, förenkla, förtydliga och lägga beslut där de hör hemma - precis som skolplanen har prioriterat.

Direktionen har fattat beslut att verksamhetscheferna också ska ha rollen som skolchef för respektive verksamhetsområde, det är en naturlig utveckling och på skolverkets hemsida står det bland annat:

”Skolchefens uppgift är att hjälpa huvudmannen se till att verksamheten följer de föreskrifter som gäller för utbildningen. Huvudmannen är kommunen om det är en kommunal verksamhet och styrelsen om det är en fristående verksamhet. I uppdraget att se till att alla föreskrifter för utbildningen följs ingår även det systematiska kvalitetsarbetet.”

”Bestämmelserna om skolchef gäller för hela skolväsendet och omfattar alltså alla skolformer, från förskola till komvux och fritidshemmet. Det betyder att det i alla verksamheter oavsett skolform måste finnas minst en skolchef.”

”Benämningen skolchef innebär inte någon ny ansvarsnivå inom skolväsendet. Skolchef är en funktion hos huvudmannen. Den som är skolchef ska hjälpa huvudmannen med att se till att verksamheten följer de föreskrifter som gäller för utbildningen.”

För att detta ska fungera i vardagen behöver också mandat och befogenhet hänga samman, därför

delegerar förbundschefen till respektive verksamhetschef samt kanslichef;

1. Operativt ansvar med beslutsmandat i vardagen som rör organisation, personalfrågor, rekrytering, ekonomistyrning och övriga operativa frågor inom sitt verksamhetsområde.
2. Leda systematiskt kvalitetsarbete inom sitt verksamhetsområde.
3. Leda systematiskt arbetsmiljöarbete inom sitt verksamhetsområde.
4. Leda samordning inom hela VBU mellan verksamheterna.

Syftet är att:

- beslut tas närmare verksamheten
- styrkedjan stärks och förtydligas
- varje verksamhetsområde får ett ökat fokus från skolchef

Det föranleder inga ändringar i delegationsordningen och förbundschefen har kvar samma roll och mandat som tidigare vad det gäller arbetsgivaransvaret samt processer och beslut som rör hela VBU på operativ, taktisk eller strategisk nivå samt policy och rutiner på individ-, grupp- eller organisationsnivå - vi är en arbetsgivare och ett VBU.

VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

2023 har varit ett turbulent år ur ett ekonomiskt perspektiv. Fram till sommaren var prognosen att utfallet för helåret skulle hamna inom budget. Efter sommaren stod det dock klart att utfallet skulle bli negativt för första gången sedan 2009. Sammantaget innebar prognosen ett underskott på i sämsta fall 9,0 mkr.

Tre avvikelser, som alla utvecklades negativt, var orsaken till det befarade underskottet:

- Antagningsstatistik för årskurs 1 på gymnasiet visade att fler elever sökt gymnasieutbildningar utanför VBU och att de sökta utbildningarna i högre grad var dyrare utbildningar.
- Ny prognos för pensionskostnader pekade mot ökade kostnader jämfört med föregående prognos och budget.
- Elevunderlaget för statsbidrag till vuxenutbildningarna under våren var betydligt lägre än budgeterat.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Förändringar i förhållanden i vår omvärld, som vi inte själva kan påverka i vår verksamhet, kan utgöra en risk eller osäkerhetsfaktor på kort eller lång sikt t.ex.:

Inflationstakten ökade kraftigt under 2022 och låg i början av 2023 på nivåer vi inte sett sedan början av 1990-talet. Under andra halvåret 2023 sjönk inflationstakten tillbaka men fortfarande till en hög nivå jämfört med de senaste 30 åren. In-

flationstakten påverkar vår verksamhet genom att olika avtal är kopplade till KPI eller basbelopp. Exempel på sådana avtal är hyresavtalen, som är direkt kopplade till KPI, och pensionskostnader, som har en direkt koppling till basbelopp. Därutöver påverkas vi även av den allmänna prisökningen i olika verksamheter.

Även räntenivån är betydligt högre än den varit på mycket länge. Styrräntan låg i början av 2022 på 0-nivå men steg successivt under 18 månader till 4 % i slutet av 2023. Räntenivån påverkar i huvudsak räntekostnaden på pensionsskulden.

Utbildningskostnader för elever från medlemskommunerna som väljer annan utbildningsanordnare än VBU är alltid svåra att förutse. Främst gäller detta eleverna i årskurs 1 som börjar på höstterminen. Kostnaderna per elev är beroende av vald utbildning och varierar mellan 97 och 372 tkr per år för nationella program. En tydlig bild av de interkommunala kostnaderna får vi normalt först under sista månaderna på året, när alla fakturor kommit, vilket gör att en prognos för året är svår att göra tidigare än så.

Tabellen visar kostnader och elever höstterminen respektive år:

År	2023	2022	2021
Elever, antal	378	327	329
Kostnad, mkr	30,4	23,9	22,6
Årskostnad/elev, tkr	161	146	138

Statsbidrag som finansierar en stor del av vuxenutbildningen, beslutas vanligen i regeringens höstbudget och kan påverka verksamheten vid snabba förändringar. Statsbidraget kan även påverka intäkterna vid oväntade förändringar i t.ex. elevunderlag som ligger till grund för utbetalning.

Enligt förbundsordningen ska VBU:s resultat regleras mot medlemmarna varje år, vilket innebär att VBU saknar en egen ekonomisk buffert. Boksluten upprättas per kalenderår medan verksamheten löper läsårsvis, över årsskiftet. Detta medför att planeringshorisonten begränsas och kan leda till kortsiktiga åtgärder om t.ex. de ekonomiska förutsättningarna ändras sent på året.

Pensionsförpliktelser

Ur risksynpunkt är pensionsförpliktelserna viktiga att beakta eftersom skulden ska finansieras och de årliga pensionsutbetalningarna ska belasta resultaträkningen och ingå i budgeten. Den största förpliktelser avser pensioner intjänade före 1998 som hanteras som ansvarsförbindelse, vilket innebär att den inte ingår i balansräkningen. Ansvarsförbindelsen räknas årligen upp enligt fastställt index och reduceras med årets utbetalningar till pensionstagarna. Samtliga pensionsskulder är beräknade av Skandia utifrån RIPS beräkningsriktlinjer för pensioner.

Det nya pensionsavtalet AKAP-KR innebär högre pensionsavgifter från och med 2023.

Den stigande inflationen och den höga uppräkningsningen av prisbasbeloppet 2023 leder till kraftigt

högre pensionskostnader även 2024 men förväntas därefter minska. Se *pensionsprognos sid 15*.

Den avgiftsbestämda ålderspensionen om 4,1 mkr samt preliminär löneskatt på pensioner om 1 mkr redovisas som en upplupen kostnad i balansräkningen (totalt 5,1 mkr). Premien ingår inte i sammanställningen över pensionsförpliktelser, eftersom den betalas in året efter.

Årets kostnader för pensioner består av utbetalning till dagens pensionärer om 3,0 mkr och avsättningar för de som arbetar på VBU idag med 5,3 mkr.

Förbundets totala pensionsskuld uppgår till 74,8 mkr, varav 69,7 mkr avser avsättning till pensioner inklusive ansvarsförbindelse och redovisas i tabellen nedan. Inga placeringar finns utan

förbundet återlånar samtliga medel. Pensionsåtagandet för förtroendevalda är integrerad i pensionsskulden.

Pensionsförpliktelser

Belopp i mkr

	2023	2022	2021
Avsättning för pensioner inklusive löneskatt.	32,4	25,8	24,8
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade t o m 1997 inkl. löneskatt som redovisas utanför balansräkningen.	37,3	36,4	36,0
Summa pensionsförpliktelser	69,7	62,2	60,8
Finansiering			
Återlånade medel	69,7	62,2	60,8

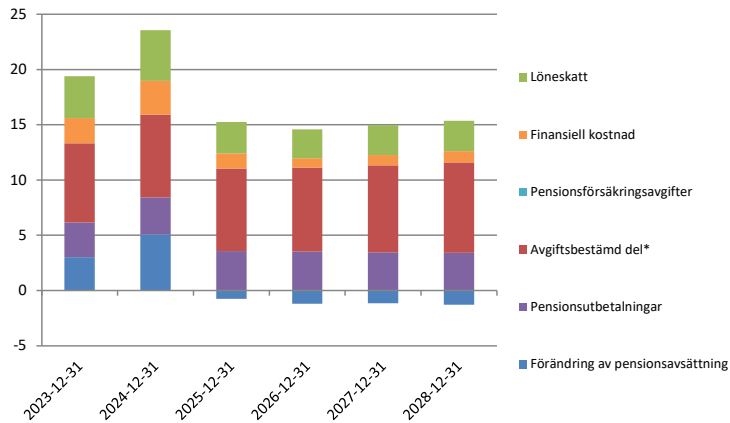

Pensionsprognos

Tabellerna bygger på prognos för löneunderlaget inkl. beräkningsåret framtaget av Skandia.

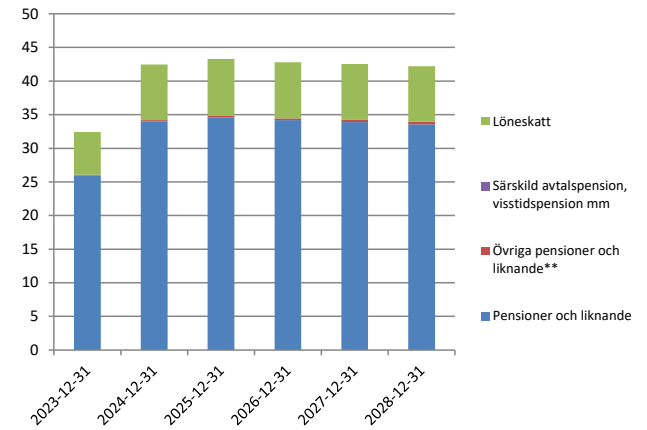
Observera att premier för Alternativ KAP-KL inte ingår i denna beräkning. Dessa måste därför läggas till för att den totala premiesumman ska erhållas.

Pensionskostnader, mkr

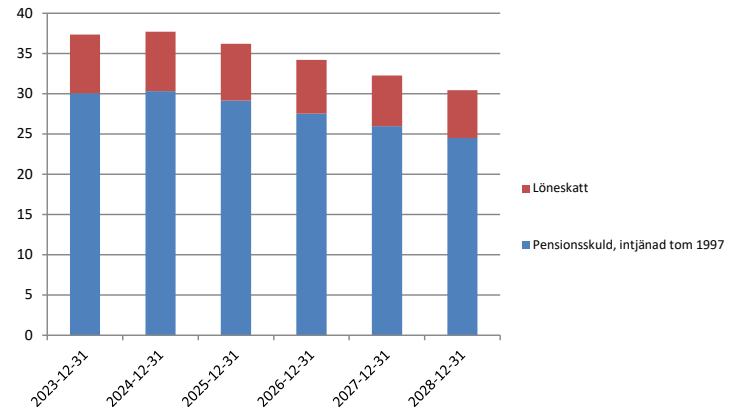
* Bygger på prognos för löneunderlaget även för beräkningsåret.

Avsättningar, mkr

** Avser livsvariga förmåner i samband med särskild avtalspension, visstidspension mm.

Ansvarsförbindelse, mkr

HÄNDELSE AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Direktion

VBU inledde året med en ny politisk sammansatt direktion. Direktionen beslutade i juni att VBU skulle ta över ansvaret för samhällsorientering för nyanlända i de båda medlemskommunerna från och med den 1 augusti. Direktionen beslutade under hösten att VBU ska erbjuda SFI till ukrainska flyktingar från och med 1 januari 2024.

Skolinspektionen

En slutredovisning med vidtagna förbättringsåtgärder skickades in till Skolinspektionen under hösten utifrån den kvalitetsgranskning som genomfördes på Malmenskolan under 2022 och där inspektionen bedömt att utvecklingsarbete behövde inledas inom vissa delar. Skolinspektionen beslutade den 6 oktober att huvudmannen vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten på undervisningen på skolenheten och avslutade därmed sin granskning.

Antal studerande utanför VBU

Under höstterminen noterades en väsentlig ökning av elever från medlemskommunerna som valde att gå på andra skolor än VBU. Bland annat noteras en ökning för Naturbruksprogrammen (som inte finns på VBU) och till Estetiska programmet som hade nollintag på VBU 2023. Om hemkommunen saknar det program som eleven söker är eleven förstahandssökande till utbildningen och hemkommunen är skyldig att ersätta den andras kommunens kostnader för utbildningen (interkommunal ersättning), och är således inget VBU kan välja bort. En plats på naturbruksutbildning är ca tre gånger så dyr mot t.ex. en plats på sam-

hällsvetenskapliga programmet. Vi noterar också en ökning av elever till skolor som kombinerar utbildning med boende och socialt stöd. Ökningen uppgår till totalt 51 elever vilket är en betydligt större förändring än vi normalt brukar se mellan läsåren. Kostnaden för interkommunal ersättning på gymnasiet utgör ca 18 % av den totala bruttokostnaden (se tabell på sidan 10).

Anpassade skolformer

Från den 2 juli 2023 gäller nya bestämmelser i skollagen som syftar till stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning. En ändring är att grundsärskolan, gymnasiesärskolan och komvux som särskild utbildning byter namn till anpassade skolformer. Förslaget på namnbytet kom från elever i sarskolan och VBU välkomnar namnändringen.

Internationell skola

Arbetet med den internationella skolan, VBU International High School, som kommer att erbjuda International Baccalaureate (IB) Diploma Programme, går framåt. Vi hade ett besök av IB-organisationen i oktober 2023 och har fått godkänt att starta IB:s Prep Year hösten 2024. Ansökan om att bli en auktoriserad IB-skola skickades in i december 2023, och vi väntar nu på ett auktoriseringsbesök från IB-organisationen inom kort. Att undervisa enligt IB-metoden har varit attraktivt, och 12 lärare inom VBU:s organisation har utbildats av IB-organisationen.

Samverkan för bästa skola

Skolverket kontaktade oss för att erbjuda en insats

genom deras projekt Samverkan för bästa skola (SBS). De skolor i Sverige som uppvisar låga resultat i förhållande till riksgenomsnittet blir aktuella för erbjudandet. I vårt fall gällde det låga resultat på Introduktionsprogrammet. Då många insatser via Skolverket redan fanns uppstartade, Traumamedveten omsorg TMO samt Specialpedagogik för lärande, och då vi nyligen hade haft en inspektion via Skolinspektionen på IM så kom vårt samarbete att handla om en eventuell insats på huvudmannanivå. Det arbete som nu pågår handlar därför om att göra en nulägesanalys på organisationsnivå. Vi har arbetat i en termin och kommer att fortsätta arbetet under våren 2024 för att eventuellt landa i en åtgärdsplan. Det systematiska kvalitetsarbetet tog ytterligare ett steg framåt utifrån inspel från Skolverket och SBS.

Insatsen inom SBS handlar om att synliggöra hur vi på bästa sätt organiserar och planerar på huvudmannanivå för en utmärkt undervisning. Kvalitetsdialoger infördes med respektive rektorsenhet där vi under dialogerna genomlyser olika områden som är centrala för att uppnå en utmärkt undervisning. Områden som hittills berörts är styrkort, prognoser och extra anpassningar/särskilt stöd.

ESF-projekt

VBU blev huvudprojektägare i ett ESF-projekt tillsammans med fem andra dalakommuner. Projektet går under namnet #redonu och syftar till att få fler unga och unga vuxna att komma in i studier och senare sysselsättning på arbetsmarknaden. Detta projekt föregås av en förstudie som är finansierad av Finsam som utreder VBU:s möjligheter att star-

ta upp Second Chance School inom ESF-projektet. Förstudien heter En andra chans i skolan.

Lära, växa och verka i Västerbergslagen

VBU blir samverkanspart i ett Finsamfinansierat projekt var syfte är att utreda möjligheterna för en hemmaplanslösning för elever inom målgruppen Neuropsykiatriska funktionsvariationer, NPF, som idag bor och studerar på annan ort. Projektet heter Lära, växa och verka i Västerbergslagen och ägs av LSS, Vård-och omsorgsförvaltningen i Ludvika kommun

God och nära vård

Lokal överenskommelse, LÖK, togs fram i styrgruppen för god och nära vård (samverkan mellan Regionen, Ludvika och Smedjebackens kommuner) och gäller för ungdomar upp till fyllda 18 år. Där beskrivs flödet i vårdkedjan för våra ungdomar från skolans basnivå, genom första linjen av samtalsmottagningar och vårdcentral till specialistnivåerna i form av BUP/HAB. I LÖK finns även rutiner för hur vi ska samverka.

Vuxenutbildningen

Vi har fortsatt vårt lyckosamma arbete med Vård-och omsorgsförvaltningen genom att fortbilda personal inom vården i det vi kallar äldreomsorgslyftet. Vi har parallellt med detta startat en Omvårdnads-assistentutbildning. Detta är en kombinationsutbildning som är statsbidragsfinansierad och elever läser yrkeskurser samtidigt som de läser SFI. Utbildningen har skapats i samverkan med kommunerna utifrån det stora behovet av personal. Under våren läste 21 elever Omvårdnadsassistentutbildningen. Under hösten följdes denna upp av en Vårdbiträdesutbildning.

På förfrågan från kostenheterna i våra ägarkommuner har vi under våren haft samverkan kring

en kombinationsutbildning även mot kostbiträde. Denna utbildning inleddes i månadsskiftet sept-okt med 18 elever.

Vi har under våren validerat 20 tillsvidareanställda barnskötare mot en barnskötareutbildning. Fler-talet av dessa blev färdiga i juni och några av dem fortsätter med kompletterande utbildning under hösten. Denna satsning har varit lyckad och vi fortsätter arbetet med validering under 2024.

På Yrkeshögskolan (Yh) blev vi i början av året beviljade tre nya starter av Bryggeriutbildningen och i början av juni skickade vi in ansökan om förnyade starter av utbildningen Miljö och VA-teknik och blev beviljade tre nya starter, varav den första kommer att äga rum i augusti 2024.

På Uppdragsenheten har vi haft hög beläggning. Vi märker tydligt av den höga anställningstakten hos Hitachi, då den klart största delen av våra kunder kommer därifrån och är betydligt fler än de var för ett par år sedan. Även skärpta säkerhetskrav, ökad medvetenhet om kvalitetssäkrad utbildning och kortare giltighetstider för vissa kravutbildningar bidrar till den stora ökningen i beläggning.

På SFI ökar andelen elever kopplade till arbetskraftsinvandring, på SFI-distans är 90 % kopplade till Hitachis expansion.

Även på Lär vux, som bytt namn till anpassad utbildning, har antalet elever ökat.

Antal sökande till Fastighetsskötareutbildningen och Utemiljöutbildningen har varit lågt och därför väljer vi att avsluta utbildningarna när nuvarande elever har gått klart.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Budgetföljsamhet (mkr)

	Fördelning Ludvika	i % Ludvika	Fördelning Smedje- backen	i % Smedje- backen	Totalt	Budget	Avvik- else
Nettokostnad gymnasiet egen regi	-101,1	74,6	-34,5	25,4	-135,6	-139,7	-4,1
Gymnasiet externt	-37,9	65,3	-20,1	34,7	-58,0	-47,5	10,5
Nettokostnad gymnasiet	-139,0	71,8	-54,6	28,2	-193,6	-187,2	6,4
Nettokostnad anpassad gymn.	-9,9	81,8	-2,2	18,2	-12,1	-12,3	-0,2
Nettokostnad vux	-49,4	82,3	-10,6	17,7	-60,0	-59,7	0,3
Nettokostnad övrigt	-0,9	61,8	-0,5	38,2	-1,4	-1,8	-0,4
Nettokostnader VBU	-199,2	74,6	-67,9	25,4	-267,1	261,0	6,1
Medlemsbidrag VBU	195,8	75,0	65,2	25,0	261,0	261,0	
Att reglera VBU	-3,4		-2,7		-6,1		
Nettokostnader Kulturskolan	-9,4	72,1	-3,7	27,9	-13,1	-13,1	
Medlemsbidrag Kulturskolan	9,4	72,0	3,7	28,0	13,1	13,1	
Att reglera Kulturskolan	-		-		-	-	
Nettokostnader totalt	-208,6	74,5	-71,6	25,5	-280,2	-274,1	
Medlemsbidrag totalt	205,2	74,9	68,9	25,1	274,1	274,1	
Totalt att reglera	-3,4		-2,7		-6,1		6,1

Resultatkommentarer

I tabellen har gemensamma kostnader fördelats på utbildningarna proportionellt utifrån elevantalet.

Beviljat medlemsbidrag för 2023 uppgick till 274,1 mkr vilket innebar en ramökning med 11,2 mkr mot 2022. Intäkter utöver medlemsbidrag blev 0,3 mkr lägre än budget och 0,5 mkr lägre än året innan inklusive finansiella intäkter.

Totala nettokostnaden för verksamhetsåret blev 281,0 mkr, vilket är 6,1 mkr högre än budget och 27,2 mkr högre än 2022.

Det område som har störst budgetavvikelse är interkommunala kostnader på gymnasiet, dvs utbildningskostnader för gymnasieelever från medlemskommunerna som valt andra utbildningsanordnare än VBU samt kostnader för pensioner. Avvikelsen är 1,7 mkr för pensionskostnader inklusive räntor på pensionsavsättningar och 10,5 mkr för köp av gymnasieutbildningar från andra utbildningsanordnare.

Kostnaden för pensioner budgeterades utifrån en pensionsprognos från VBU:s pensionsförvaltare per 2022-08-31. Prognosen

baseras på personalstatusen vid prognostillfället som förväntas vara oförändrad under prognosperioden. Personalförändringar under året gjorde att utfallet inte blev lika stort som prognosen indikerade. Avvikelsen för utbildningskostnader till andra utbildningsanordnare beror på att fler elever valt utbildningar utanför VBU och dyrare utbildningar jämfört med tidigare.

Ungdomsgymnasiet

Inom ungdomsgymnasiet redovisas kostnader för egna utbildningar, interkommunala ersättningar samt elevresor och inackordering. Verksamheten visar sammantaget ett underskott på 6,4 mkr.

Kostnaden för egna utbildningar gav ett överskott på 4,1 mkr, vilket huvudsakligen härrör från överskott för personalkostnader. Orsaken är vakanta tjänster i samband med personalomsättning eller att tjänster budgeterats men inte tillsattes.

De externa kostnaderna för elever som går hos andra utbildningsanordnare hamnade 10,5 mkr högre än budget. Kostnaden för elevresor och inackordering avvek marginellt från budget.

Anpassad gymnasieskola

För anpassad gymnasieskola blev nettokostnaden 0,2 mkr lägre än budgeterat.

Vuxenutbildningen

Inom vuxenutbildningen redovisas utbildningar upp till gymnasienivå för vuxna samt Svenska för invandrare. En stor del av verksamheten finansieras med externa medel genom riktade statsbidrag eller ersättning per elev. Nettokostnaden för vuxenutbildningarna blev 0,3 mkr högre än budgeterat. Statsbidragen för vuxenutbildningarna blev lägre än budget p.g.a. färre bidragsberättigade

elever än förväntat. Att antalet elever var lägre än budgeterat medförde även att verksamhetens kostnader blev lägre än budget, främst kostnad för köpta utbildningar.

Kulturskolan

Kulturskolan har en egen budgetram som beslutas av medlemskommunerna. Årets nettokostnad för verksamheten motsvarade beviljade medel med en endast marginell avvikelse.

Kostnadsfördelning

Enligt förbundsordningen, som reglerar förhållandet mellan medlemskommunerna och VBU, ska kostnaden fördelas utifrån nettokostnaden för respektive kommuns elever.

För utbildningar som VBU anordnar baseras kostnadsfördelningen på elevantalet. Kostnader som inte direkt kan hänföras till någon specifik utbildning, t.ex. lokaler, övergripande administration, IT och bibliotek fördelas utifrån antalet helårsstudierande. Kostnader som är direkt relaterade till enskilda elever, t.ex. interkommunala ersättningar, inackordering, resebidrag och busskort fördelas direkt på respektive elevs hemkommun.

Årets budgeterade fördelning mellan kommunerna avviker med 0,4 procentenheter mot utfall, där Ludvikas andel av kostnaderna är lägre än budget och Smedjebackens således högre. Slutregleringen innebär att båda medlemskommunerna får betala in ytterligare medlemsbidrag för att täcka verksamhetens nettokostnader; för Ludvika 3,4 mkr och för Smedjebacken 2,7 mkr.

Måluppfyllelse

Med en god ekonomisk hushållning avses att pengarna används till rätt saker och utnyttjas på ett effektivt sätt så att såväl finansiella som verksamhetsmål uppnås.

I Skolplanen, som gäller för åren 2021 till 2025, är verksamhetens långsiktiga mål fastställda. Vårt uppdrag är att öka elevernas måluppfyllelse och minska avhoppen. Betyg, genomströmning och behörighet är tre avgörande faktorer enligt Skolverket och Skolinspektionen, men även elevtillfredsställelse är väsentlig för att nå bra resultat.

En skola i utveckling är beroende av en ekonomi i balans, parallellt med hög kvalitet i undervisningen, för att nå bra resultat och god elevtillfredsställelse. Styrdokumenten omfattar flera år men det är svårt att nå full måluppfyllelse för samtliga mål under enskilda år. Därför har vi brutit ner målen för respektive verksamhetsår för att kunna bedöma om vi är på rätt väg mot de långsiktiga målen.

För att uppfylla god ekonomisk hushållning ska de båda finansiella målen och minst fyra av de fem verksamhetsmålen ha uppnåtts.

VBUs vision
Det självklara valet
Framtidens lärande

För 2023 har följande mål fastställts:

Finansiella mål

- Ekonomi i balans: VBU ska ha en ekonomi i balans och hushålla med de medel som finns inom den tilldelade budgetramen från medlemskommunerna.
- Egenfinansierade investeringar: Alla investeringar ska vara egenfinansierade och avskrivningskostnader tas inom beviljad budget.

Verksamhetsmål

De övergripande verksamhetsmålen syftar till att uppfylla de särskilda politiska uppdragen.

Gymnasiet

- Betygsmedelvärde på lägst 14,5.
- Andelen elever med examen inom 3 år är lägst 80 %.
- 85 % av eleverna trivs med stämningen i sin skola.
- 82 % av elever och lärare bemöter varandra med respekt i sin skola.

Vuxenutbildningen

- Genomströmning på gymnasial yrkesutbildning, andelen godkända elever i procent av antal elever ska vara 80 % eller högre.

Finansiella mål

Finansiella mål	Målbekrivning	Nuläge	Resultat 2023
Ekonomi i balans	VBU ska ha en ekonomi i balans och hushålla med de medel som finns inom den tilldelade budgetramen från ägarkommunerna.	Den totala nettokostnaden för verksamhetsåret blev 281,0 mkr, vilket är 6,1 mkr högre än budget. Största budgetavvikelserna är interkommunala kostnader på gymnasiet, dvs utbildningskostnader för gymnasieelever från medlemskommunerna som valt andra utbildningsanordnare än VBU och kostnader för pensioner. Avvikelsen är 1,9 mkr för pensionskostnader inklusive ränta och 10,5 mkr för köp av gymnasieutbildningar från andra utbildningsanordnare. Den beslutade budgeten för 2024 är i balans med effektiviseringar inom i huvudsak kostnader för arbetskraft. Ett pågående arbete omfattar ytterligare effektiviseringar för att balansera de ökade kostnader som förväntas 2024 utifrån prognos från pensionsförvaltaren per 2023-12-31.	Målet bedöms inte uppfyllt.
Egenfinansierade investeringar	Alla investeringar ska finansieras av egna medel och avskrivningskostnaderna ska tas inom beviljad budget.	Direktionen fastställde investeringsramen till 5,6 mkr och AU beviljade enskilda investeringar inom ram. Direktionen beslutade senare att lastbil med skåp för 2,5 mkr skulle finansieras via operationell leasing och tas på driften varav investeringsbudgeten justerades till 3,1 mkr. Under året har förbundet genomfört investeringar för 1,4 mkr, vilket har finansierats av den löpande verksamheten. Avskrivningskostnader motsvarar 1,8 mkr och har tagits inom budget.	Målet bedöms uppfyllt.

Verksamhetsmål gymnasiet

Betygsmedelvärde på lägst 14,5.	Det genomsnittliga betygsmedelvärde når inte upp till målet på 14,5 utan hamnar på 14,1. En analys av resultaten består av flera olika delar och orsakerna kan vara många. Vi ser att elevernas trivsel och upplevda känslan av att vuxna ser dem har sjunkit, vilket med stor sannolikhet kan vara en del av varför vi inte når 14,5 i betygsmedelvärde. <i>Skolverkets nationella statistik har använts för att mäta måluppfyllelsen.</i>	Målet bedöms inte uppfyllt.

Verksamhetsmål gymnasiet

Verksamhetsmål	Nuläge	Resultat 2023
Andelen elever med examen inom 3 år är lägst 80 %.	Andelen elever med examen inom 3 år visar på 74,5 % och understiger därmed målvärdet på 80 %. Andelen är lägre än den prognos som gjordes i samband med delårsbokslutet och som baserades på intern statistik från elevsystemet Edlevo, där vi angav att målet skulle uppnås. Målet är inte uppnått. De som tog examen i denna årskull var den årgång som fick börja en ny skolform och i en ny fysisk skola med ett års studier bakom sig under Covidperioden. Dessa elever läste även stora delar av sin åk 1 på gymnasiet under delvis fjärrundervisning, vilket innebar begränsat socialt utbyte och relationsskapande under längre perioder under sitt första gymnasieår. Skolverket och Skolinspektionen gav tidigt ut rapporter om Covids inverkan på elevers hälsa och studieresultat. <i>Skolverkets nationella statistik har använts för att mäta måluppfyllelsen.</i>	Målet bedöms inte uppfyllt.
85 % av eleverna trivs med stämningen i sin skola.	Elever som trivs med stämningen på skolan har sjunkit något, 73 % av eleverna trivs med stämningen på skolan. Under vårterminen har skolenheterna arbetat aktivt med trivsel i skolan. Vuxennärvaron i allmänna ytor har ökat och planering för en bättre utemiljö har påbörjats. På Högbergsskolans A- och B-hus har elevernas rastytter och arbetsmiljö förbättrats och inretts med nya möbler. Detta i kombination med ökad vuxennärvaro och tydligare ordningsregler ger förhoppningen att målet om ökad trivsel ska uppnås. <i>Måluppfyllelsen mäts genom ungdomsenkäten LUPP (lokal uppföljning av ungdomspolitik) 2022. Ungdomsenkäten genomförs varje höst i oktober/november och resultatet presenteras i mars året efter.</i>	Målet bedöms inte uppfyllt.
82 % av elever och lärare bemöter varandra med respekt i sin skola.	Föregående år upplevde 80 % av eleverna att elever och lärare bemöter varandra med respekt i sin skola. Under våren har skolenheterna arbetat aktivt med trivseln i skolan och ökad vuxennärvaro, vilket vi hoppas resulterar i att vi kommer nå målet. <i>Måluppfyllelsen mäts genom ungdomsenkäten LUPP (lokal uppföljning av ungdomspolitik) 2022. Ungdomsenkäten genomförs varje höst i oktober/november och resultatet presenteras i mars året efter.</i>	Målet bedöms inte uppfyllt.

Verksamhetsmål Vuxenutbildningen

Verksamhetsmål	Nuläge	Resultat 2023
Genomströmningen på gymnasial yrkesutbildning, andel godkända elever i procent av antal elever ska vara 80 % eller högre	Vi jämför med rikssnittet där genomströmningen av antal godkända elever på gymnasial yrkesutbildning har legat på 80 % de senaste åren. Vid en avstämning gällande elever som gått ut yrkesutbildningar i slutet av maj, början av juni 2023 når vi detta mål. Avstämningen visar att 83 % av eleverna klarar våra yrkesutbildningar med godkända betyg. Vid avstämningen vid årets slut är denna siffra oförändrad. <i>Måluppfyllelsen mäts genom studier och analyser av statistik gällande genomströmning. Procenttalet anger hur många elever som avslutar sin yrkesutbildning med godkända resultat.</i>	Målet är uppfyllt.

Investeringar

Årets investeringar

Belopp i tkr	Redovisat	Budget	Återstår	Förbrukat av
	2023	2023	av budget	budget i %
Maskiner och inventarier	1 304	1 460	156	89
Fordon och övriga transportmedel	140	1 040	900	13
Verksamhetsfastigheter	0	650	650	-
Summa	1 444	3 150	1 706	46

Tilläggsanslag och justeringar

Belopp i tkr	Beslut	Datum	Budget
Beviljade investeringar inom ram	AU § 7	23-01-24	5 650
Omfördeln lastbil m skåp till op.leasing	Dir § 15	23-02-15	-2 500
Investeringsbudget efter justering			3 150

Riktlinjer för investeringsredovisning

I december 2022 antog direktionen nya riktlinjer för investeringsredovisning, (dir §116, 2022-12-15). Anvisningarna avser redovisning av investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar och inventarier. Målsättningen med de nya riktlinjerna är att förtydliga beslutsprocessen, roll- och ansvarsfördelningen samt hur redovisning av investeringar ska ske. I och med de nya riktlinjerna höjdes investeringsgränsen 2023 från 0,5 till två prisbasbelopp.

Investeringsbudget

Direktionen fastställde 2023 års investeringsram till 5 650 tkr, vilket inkluderade ett utrymme för lastbil med skåp om 2,5 mkr samt ett skåpsläp till lastbil om 1,0 mkr som inte hade genomförts

under 2022, (dir §117, 2022-12-15). Arbetsutskottet beviljade enskilda investeringar inom ram med 5 650 tkr Av dessa föreslogs 3,5 mkr i första hand finansieras via operationell leasing. I februari beslutade direktionen att finansiera lastbil med skåp om 2,5 mkr via operationell leasing, varav investeringsbudgeten justerades ner till 3 150 tkr. Inga tilläggsinvesteringar har beviljats under året, men en omfördelning av budgeten för skåpsläpet till lastbil har skett. Budget för skåpsläpet om 1,0 mkr har minskat med 260 tkr för att ge utrymme för inköp av en dieseltank till Malmenområdet.

Maskiner och inventarier

Avvikelsen om 156 tkr beror till största del på att beviljade investering möbler och gardiner i hus B (150 tkr) inte har genomförts.

Fordon och övriga transportmedel

Den beviljade lastbilen med skåp om 2,5 mkr har omklassificerats till operationell leasing, vilket innebär att kostnaden istället kommer att belastas driften som en hyreskostnad. Efter omfördelningen uppgår investeringsbudgeten för fordon och transportmedel till 1 040 tkr. Avvikelsen mot budget är 900 tkr och beror på att en truck till Uppdragsutbildningen (150 tkr) inte har levererats under året och investeringen har därav flyttats till 2024. Upphandlingen av ett skåpsläp till lastbil på Malmenskolan (740 tkr) har dragit ut på tiden och investeringen har skjutits fram till nästkommande år.

Verksamhetsfastigheter

Avvikelsen om 650 tkr avser två investeringar; asfaltering utanför bygghallen på Malmenområdet (150 tkr) som har flyttats till 2024 samt åtgärder för att uppfylla säkerhetskrav på Malmen och Högbergsskolan i hus B (500 tkr) som inte har behövt utnyttjas.

Årets försäljning

Årets försäljning av materiella anläggningstillgångar uppgår till 682 tkr, vilket består av transportmedel på Malmenskolan samt en robotsvets på industriprogrammet.

Överflyttning av investeringar

Följande investeringar har beviljats överflyttning till 2024, då de av olika skäl inte hunnit genomföras under året:

- Asfaltering utanför bygghallen (150 tkr).
- Truck till Uppdragsutbildningen (150 tkr).
- Skåpsläp till lastbil (740 tkr).

Investeringsbidrag

Skolverket beviljade vuxenutbildningen investeringsbidrag 2022 för kostnader i samband med kartläggning och validering inom yrkesvux. Bidraget avsåg köp av inventarier och IT-utrustning för 265 tkr varav 236 tkr har utnyttjats och redovisas i tabellen nedan.

Belopp i tkr	Inköp	Avskrivningstid	Ack. avskrivning	UB 2023
Träningsdocka	71	5	15	56
Clevertouch 2st	165	3	55	110
Totalt	236		70	166

Egenfinansierade investeringar

Ett av de finansiella målen är kopplat till investeringsverksamheten där målsättningen är att investeringarna ska finansieras med egna medel. Förbundets investeringar har finansierats inom den löpande verksamheten.

Ekonomisk ställning

Ställningen i förbundets balansräkning visar förhållandet mellan tillgångar, skulder och eget kapital vid ett visst tillfälle.

Belopp i mkr	2023	2022	2021
Balansomslutning	71,6	74,2	71,7
Eget kapital	1,3	1,3	1,3
Ansvarsförbindelse pensioner	37,3	36,4	36,0
Eget kapital inkl. ansvarsförbindelse	-36,0	-35,1	-34,7
Omsättningstillgångar	65,9	68,0	66,5
Kortfristiga skulder	37,3	46,2	44,6
Balanslikviditet	177 %	147 %	149 %

Balanslikviditeten visar betalningsförmåga på kort sikt, genom att sätta omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder. Tumregeln säger att balanslikviditeten bör vara minst 200 %, medan 100 % är absolut minimum.

VBU har en kortsiktig godtagbar ekonomisk ställning och likviditet. På sikt ska ej bokförda pensionsåtaganden, dvs pensioner intjänade före 1998, betalas. Ej bokförda pensionsåtaganden inklusive löneskatt uppgår till 37,3 mkr, vilket är en ökning med 0,9 mkr jämfört med föregående årsbokslut, vilket bl.a. beror på förändrad förmån och förändring av basbelopp.

Kostnaderna för köp av utbildning till elever från medlemskommunerna som väljer att gå på andra skolor än VBU, s.k. interkommunala kostnader, kan variera mellan åren. En ökning innebär en direkt effekt på resultatet eftersom förändringen sker vid start av nytt läsår och kostnaderna blir

kända succesivt under höstterminen, ända fram till december. Det finns på kort sikt ingen möjlighet att parera för en kostnadsökning då den blir känd sent på året och förändringar i vår egen programstruktur tar tre år innan de får full ekonomisk effekt.

Omsättningstillgångarna har minskat med 2,1 mkr jämfört med fg årsbokslut och beror på att de kortfristiga fordringar har ökat med 12,0 mkr medan likvida medel har minskat med 14,1 mkr jämfört med fg årsbokslut.

Kortfristiga skulder har minskat med 8,9 mkr och förklaras till stor del av att återbetalningen till ägarkommunerna av medlemsbidrag 2022 har reglerats under året med totalt 9,9 mkr.

Årets resultat uppgick till -6,1 mkr och vid slutregleringen får Ludvika betala förbundet 3,4 mkr och Smedjebacken 2,7 mkr.

BALANSKRAVSRESULTAT

Tabellen i mkr

	Bokslut 2023
Årets resultat	-6,1
- Samtliga realisationsvinster	-0,7
+ Realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet	-
+ Realisationsförluster enl. undantagsmöjlighet	-
+/- Orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-
+/- Återföring orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-6,8
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-
Årets balanskravsresultat	-6,8

Enligt kommunallagen ska kommuner och kommunalförbunds ekonomi vara i balans, det vill säga intäkterna ska överstiga kostnaderna. För att bedöma om balanskravet kommer att uppfyllas ska realisationsvinster frånräknas det redovisade resultatet.

Möjligheten att, utifrån reglerna om balanskravet, utjämna intäkterna över tid genom en resultatutjämningsreserv (RUR) tillämpas inte.

Balanskravsresultat exklusive realisationsvinster uppgår till -6,1 mkr. Det negativa resultatet regleras enligt förbundsordningen 10§ innevarande år genom att medlemskommunerna betalar in under-

skottet. Ludvika kommun får betala 3,4 mkr till förbundet och Smedjebackens kommun 2,7 mkr.

Den beslutade budgeten för 2024 är i balans med effektiviseringar inom i huvudsak kostnader för arbetskraft. Ett pågående arbete omfattar ytterligare effektiviseringar för att balansera de ökade kostnader som förväntas 2024 utifrån prognos från pensionsförvaltaren per 2023-12-31

Det lagstadgade balanskravet och VBU:s finansiella mål "Ekonomi i balans" är inte uppfyllt.

VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Arbetsmiljö och hälsa

	2023	2022	2021
Total sjukfrånvaro i % av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	3,6	3,6	4,5
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.	1,7	1,3	2,8
Sjukfrånvaron för kvinnor	3,8	3,8	5,5
Sjukfrånvaron för män	3,3	3,3	3,2
Sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre	1,6	5,6	3,7
Sjukfrånvaron i åldrarna 30-49 år	3,7	2,3	3,3
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre	3,7	4,6	5,5

Antal sjukdagar 2023 fördelat per verksamhet	Kvinnor	Män	Totalt
Förbundsledningen	64	-	64
Elevhälsa/resurs	224	5	229
Malmenskolans	122	222	344
Anpassad gymnasieskola	13	-	13
Högbergsskolan 1	52	41	93
Högbergsskolan 2	10	408	418
Kansli	61	10	71
Kulturskolan	321	134	455
Smedenskolans	125	69	194
Kök, IT och systemadministration	-	-	-
Vuxenutbildningen	864	21	885
Totalt	1 856	910	2 766

Personalen är VBU:s viktigaste resurs och det förebyggande systematiska arbetsmiljöarbetet är viktigt för att bibehålla en verksamhet av hög kvalitet.

Sett till helåret 2023 har sjukfrånvaron varit 3,6 %, vilket ligger på samma nivå som föregående år. Siffran bedöms som mycket låg och visar att VBU genom aktivt förebyggande hälsofrämjande arbete med tidiga insatser varit framgångsrikt.

Övervägande delen av frånvaron (1,9 %) avser korttidsfrånvaro (kortare än 60 dagar), vilken har minskat medan den längre frånvaron (över 60 dagar) har ökat något.

Redovisning av arbetsskador och tillbud sker löpande. Samtliga händelser som registrerats har behandlats enligt förbundets rutiner.

Åldersfördelning

Ålder	Kvinnor	Män	Totalt
19-24	2	2	4
25-29	-	2	2
30-34	9	7	16
35-39	15	14	29
40-44	19	13	32
45-49	25	17	42
50-54	24	13	37
55-59	21	24	45
60-67	27	15	42
68-	2	-	2
Totalt	144	107	251

Vid årsskiftet arbetade 251 personer på VBU, varav 57 % var kvinnor och 43 % var män. Medelåldern bland tillsvidareanställda var vid årsskiftet 49,8 år (fg 48,5). Medelåldern är relativt hög och rekryteringsbehov kommer att finnas under många år framåt.

Pension vid 65 år

Antal tillsvidareanställda som uppnår 65 år.

År	-24	-25	-26	-27	-28
Antal	7	4	9	3	7

Pensionsåldern är rörlig mellan 62 och 68 år. Inom kommande femårsperiod förväntas 30 anställda att gå i pension, om de väljer att gå i pension året de blir 65 år. Under året har 6 personer gått i pension och vid årsskiftet arbetade 8 personer kvar efter fyllda 65 år.

Antal årsarbetare

	2023	2022	2021
Totalt	239	240	236
- varav kvinnor	135	134	132
- varav män	104	106	104

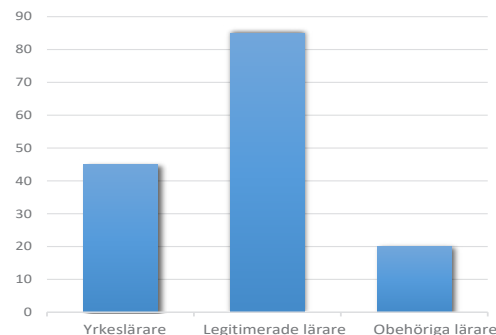
Antalet årsarbetare uppgår till 239 st, varav 208 st är tillsvidareanställda. Minskningen av antal årsarbetare beror främst på vakanta tjänster som inte har tillsatts inom förbundet.

Läraryrket

Under höstterminen 2023 undervisar 150 st lärare på VBU varav 105 st inom ramen för de förordningar som innefattas av legitimationskravet.

Yrkeslärare omfattas inte av legitimationskraven. Sammanlagt 20 st lärare är obehöriga, varav 7 st är under utbildning. Totalt har VBU 81 % behöriga lärare (fg år 75 %).

Yrkeslärare	Legitimerade lärare	Obehöriga lärare	Totalt
45	85	20	150

Kompetensutveckling

Under läsåret har lärare på SFI, personal inom Elevhälsan och IM, studie- och yrkesvägledare, administratörer och studiehandledare gått utbildningen Traumamedveten omsorg TMO, ett samarbete med Rädda Barnen och Skolverket. Utbildningen har gett kunskaper om trauma, empatirötthet, sekundär traumatisering och bemötande i svåra samtal - ett viktigt arbete då vi ser att konflikter som pågår i hemländer också får yttringar såväl i våra klassrum som på nationell nivå. Vi har ansökt om ytterligare medel för att få genomföra denna utbildning för fler arbetslag.

Hand i hand med detta har ett värdegrundsarbete sjuvänt under arbetsnamnet "Jag och mitt uppdrag". Detta uppdrag har varit självreflekterande och dialogbaserat och har gett upphov till många samtal om lärarrollen och rollen som värdegrundsbärande i medarbetarrollen.

Samverkansavtal

Vi har även jobbat med vårt systematiska arbetsmiljöarbete och agendor och årshjul har uppdaterats, allt för att skapa transparens och delaktighet. Det lokala samverkansavtalet skrevs under i början av 2023 och Lokalt samverkan (LOKSAM) har införts på våra olika rektorsområden som ett led i att beslut ska hanteras på rätt nivå.

Hälsa och friskvård

VBU bedriver ett ambitiöst friskvårdsarbete där personalen via olika aktiviteter ges goda möjligheter att träna för att stärka, utveckla och bibehålla sin hälsa. I vår egen regi erbjuds ett stort urval av olika träningsaktiviteter.

Varje år presenteras ett nytt reviderat friskvårdsprogram för personalen på VBU. Där finns all information samlad omkring de friskvårdsaktiviteter som erbjuds. Vi har även ett samarbete med Ludvika kommun där vi kan ta del av de flesta av deras anordnade friskvårdspass, samtidigt som kommunanställda kan anmäla sig till många av våra aktiviteter. Samarbetet innebär att vi idag gemensamt erbjuder ca 30 valbara träningspass. Därutöver uppmuntras de anställda till all form av träning på eget initiativ. Personalen på VBU har en timme/vecka avsatt för friskvård på arbetstid.

Friskvårdspärmen

I den digitala friskvårdspärmen kan de anställda registrera sina genomförda träningspass och kan själva följa sin träning i form av en träningsdagbok. Arbetsgivaren kan utifrån friskvårdspärmen göra sammanställningar och uppföljningar av utnyttjandet av de friskvårdsaktiviteter som erbjuds. Via programmet genomförs även utlottningar en gång/kvartal av friskvårdspriser.

Tabellen bredvid redovisar topp tio av de aktiviteter med flest registreringar under året.

Aktiviteter 2023	Antal pass
Motionspromenad	1 470
Gym	481
Promenad till o från jobbet	457
Löpning	408
Gym/motion på VBU	401
Cykla till o från jobbet	338
Promenad lunch-em	289
Spinning	234
Övriga aktiviteter	227
Cross fit	181

FÖRVÄNTAD UTVECKLING

Att göra en framtidsspaning om skolan i Sverige för 2024 innebär att titta på potentiella trender och förändringar inom utbildningssektorn. Baserat på tidigare trender och nuvarande utvecklingar är här några punkter som kan vara relevanta:

Digital Transformation

Med tanke på den ökade användningen av teknik i utbildning under pandemin, kan svenska skolor fortsätta att utveckla och integrera digitala läromedel och plattformar. Detta kan omfatta allt från användningen av digitala tavlor till integrering av online-kurser och e-lärande resurser.

Fokus på hållbarhet och klimatförändringar

Med tanke på det ökade globala fokuset på klimatfrågor kan svenska skolor inkludera mer omfattande undervisning om miljö, hållbarhet och klimatförändringar i läroplanen.

Personalisering av lärande

En trend mot mer individualiserad undervisning kan fortsätta, där elever får mer skräddarsydd utbildning baserat på deras förmågor, intressen och lärandestilar.

Ökat fokus på mental hälsa

Efter pandemins effekter kan det bli ett större fokus på elevers mentala hälsa och välbefinnande i skolan, med integrering av mer omfattande stödresurser och program.

Förändringar i läroplanen

Läroplanen kan fortsätta att utvecklas för att inkludera mer relevanta ämnen som digital kompetens, kritiskt tänkande, och medborgarkunskap.

Stärkt samarbete med näringslivet

Skolor kan utöka samarbeten med näringsliv och organisationer för att ge eleverna praktisk erfarenhet och förbereda dem för arbetslivet.

Ökad flexibilitet i undervisningen

Det kan bli en ökning av flexibla lärandeformat, som distansundervisning och blandade lärmiljöer, som kombinerar fysisk närvaro med online-komponenter.

Jämlikhet och tillgänglighet

Fortsatta ansträngningar för att minska klyftor i utbildning och säkerställa att alla elever, oavsett bakgrund, har tillgång till kvalitativ utbildning.

Detta är några av de potentiella trenderna och förändringarna som kan påverka skolor i Sverige 2024 och framåt. Naturligtvis är detta förutsägelser och den faktiska utvecklingen kan variera beroende på politiska beslut, samhällsförändringar och andra oförutsedda faktorer.

FINANSIELLA RAPPORTER

RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr

	Noter	Årsbokslut 2023	Årsbokslut 2022
Verksamhetens intäkter	2	36 916	38 073
Verksamhetens kostnader	3,16,17	-313 049	-288 717
Avskrivningar	4	-1 837	-1 725
Verksamhetens nettokostnader		-277 970	-252 369
Medlemsbidrag	5	280 181	252 996
Verksamhetens resultat		2 211	627
Finansiella intäkter	6	857	227
Finansiella kostnader	7	-3 068	-854
Resultat efter finansiella poster		0	0
Extraordinära poster		-	-
ÅRETS RESULTAT		0	0

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr

	Not	23-12-31	22-12-31
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	8	348	405
Maskiner, inventarier och fordon	9	5 439	5 803
Summa anläggningstillgångar		5 787	6 208
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	10,11	65 861	68 017
Kassa och bank	11	-	1
Summa omsättningstillgångar		65 861	68 018
SUMMA TILLGÅNGAR		71 648	74 226

	Not	23-12-31	22-12-31
Eget kapital			
Eget kapital		1 261	1 261
Årets resultat		0	0
Summa eget kapital		1 261	1 261
Avsättningar			
Avsättning för pensioner inkl. löneskatt	12	32 402	25 831
Skulder			
Långfristiga skulder	13	699	929
Kortfristiga skulder	14	37 286	46 205
Summa skulder		37 985	47 134
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		71 648	74 226

Panter och därmed jämförliga säkerheter

Ställda säkerheter Inga Inga

Ansvarsförbindelser

Pensioner intjänade före 1998 inkl. löneskatt 15 37 346 36 360

KASSAFLÖDESANALYS

DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	Not	2023-12-31	2022-12-31
Resultat efter finansiella poster		0	0
Avskrivningar	4,8,9	1 837	1 725
Justering för förändring av pensionseskuld	12	6 571	999
Upplösning investeringsbidrag	2,13	-98	-1
Omklassificering leasingobjekt	9	0	163
Omklassificering leasingobjekt	13	0	-157
Vinst vid försäljning av anläggningstillgångar	2	-654	-255
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital		7 656	2 474
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga fordringar	10,11	-12 029	-3 710
Ökning (+) / minskning (-) av kortfristiga skulder	14	-8 919	1 564
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-13 292	328
INVESTERINGSVERKSAMHET			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	9	-1 444	-2 945
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	2	682	255
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-762	-2 690
FINANSIERINGSVERKSAMHET			
Investeringsbidrag	13	0	265
Amortering av skulder för finansiell leasing	13	-132	-131
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-132	134
ÅRETS KASSAFLÖDE		-14 186	-2 228
Likvida medel vid årets början	11	32 620	34 848
Likvida medel vid årets slut	11	18 434	32 620

NOTER OCH TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning och följer rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Nya riktlinjer för investeringsredovisning har trätt i kraft 2023, vilket bl.a. innebär att anskaffningsvärdet för anläggningstillgångar har höjts från 0,5 prisbasbelopp till 2,0 prisbasbelopp. I övrigt är det inga förändringar i tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper i jämförelse med årsbokslutet 2022.

Fordringar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Statsbidrag

Bidrag hänförliga till perioden har tillgodogjorts årets redovisning (periodiserats).

Koncernkonto

Tillgångar placerade i Ludvika kommuns koncernkonto redovisas som likvida medel och som en fordran på Ludvika kommun.

Anläggningstillgångar

Med anläggningstillgång menas tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. För att klassas som anläggningstillgång ska värdet vara över två prisbasbelopp (motsvarar 2023; 105 tkr) samt ha en livslängd på minst tre år. Anläggningstillgångarna har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Korttidsinventarier med

en ekonomisk livslängd på max 3 år och inventarier av mindre värde kostnadsförs direkt.

Avskrivningar

I resultaträkningen belastas verksamhetens resultat med linjära avskrivningar enligt plan. Avskrivningarna beräknas på ursprungliga anskaffningsvärden och baseras på tillgångarnas beräknade nyttjandetid. Avskrivningarna påbörjas månaden efter anskaffningen tagits i bruk. Följande avskrivningstider har använts:

Objekt	Avskrivningstid
Markanläggningar	10 år
Lastbilar, grävare	5 år
Instrument	5-10 år
Personbilar	3-5 år
Övriga inventarier	5 år
IT/AV-utrustning	3 år

Löner och övriga förmåner

Löner och övriga förmåner har redovisats enligt bokföringsmässiga grunder, vilket innebär att alla löner och förmåner som hänför sig till perioden har beaktats i bokslutet.

Leasingavtal

I enlighet med RKR R5 Leasing ska leasingavtal klassificeras som operationella eller finansiella. Finansiella leasingavtal innebär att de ekonomiska fördelarna och riskerna i allt väsentligt överförs

från leasegivaren till leasetagaren. Finansiella leasingavtal jämförelsevisas med ett avbetalningsköp och redovisas i balansräkningen som anläggningstillgång samt skuld till leasegivarna. Under året har inga finansiella leasingavtal tillkommit. Leasingavtal som inte uppfyller definitionen av ett finansiellt leasingavtal, är operationellt och redovisas som hyresavtal. Under året har sju operationella leasingavtal tecknats. Samtliga avtal avseende hyra av lokaler klassificeras som operationella, vilket är ett avsteg från LKBR.

Pensioner

Pensionsskulden redovisas i överensstämmelse med LKBR enligt blandmodellen. Pensionsrätt intjänad t.o.m. 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse. Den del av pensionerna som kan hänföras till det individuella valet redovisas som upplupen kostnad i balansräkningen och ränta på pensionslöften redovisas som en finansiell kostnad i resultaträkningen. Pensionskostnader och pensionsskuld grundar sig på Skandias beräkningar och prognoser enligt RIPS.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas, när dessa förekommer, i not till respektive post i resultaträkningen. För att en post ska betraktas som jämförelsestörande ska posten uppgå till ett väsentligt belopp samt vara av sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet. Inga jämförelsestörande poster har redovisats för 2023.

Not 2 Verksamhetens intäkter

Belopp tkr	23-12-31	22-12-31
Driftbidrag (exkl. medlemsbidrag)	22 485	24 959
Bidrag o kostnadsersättning från staten	1 837	1 752
Övriga bidrag	187	82
Offentliga bidrag (investeringar)	98	1
Interkommunal ersättning	4 569	3 643
Försäljning av varor och tjänster	6 660	6 851
Övriga verksamhetsintäkter	426	530
Realisationsvinster på anläggningstillgångar ^{*)}	654	255
Summa verksamhetens intäkter	36 916	38 073

^{*)}Försäljningspris för anläggningstillgångar uppgår till 682 tkr och bokfört värde till 28 tkr. Upplysningar och periodisering av förutbetalda intäkter finns i not 14.

Not 3 Verksamhetens kostnader

Belopp tkr	23-12-31	22-12-31
Lokal- o markhyror	29 081	26 075
Fastighetskostnader	5 353	5 112
Lön, arvode och ersättningar	110 684	109 242
Sociala avgifter	38 290	35 436
Pensionskostnader	16 555	9 461
Bidrag till elever, inackordering, maters. m.m.	1 634	1 238
Köp av utbildning	67 070	59 072
Skolskjuts och övriga elevresor	5 652	4 907
Inköp av material och varor	14 015	14 734
Hyra av maskiner, datorer, skrivare och övriga invent.	7 203	7 503
Övriga verksamhetskostnader	17 512	15 937
Summa verksamhetens kostnader	313 049	288 717

Not 4 Av- och nedskrivningar

Belopp tkr	23-12-31	22-12-31
Avskrivn. byggnader och anläggning	57	57
Avskrivning maskiner, inventarier och transportmedel	1 780	1 668
Summa av- och nedskrivningar	1 837	1 725

Se även noterna 8 och 9.

Not 5 Medlemsbidrag

Belopp tkr	23-12-31	22-12-31
Ludvika kommun	205 200	196 800
Justering medlemsbidrag	3 396	-9 083
	208 596	187 717
Smedjebackens kommun	68 930	66 149
Justering medlemsbidrag	2 655	-870
	71 585	65 279
Summa medlemsbidrag	280 181	252 996

Not 6 Finansiella intäkter

Belopp tkr	23-12-31	22-12-31
Ränteintäkter på likvida medel	857	227
Summa finansiella intäkter	857	227

Not 7 Finansiella kostnader

Belopp i tkr	23-12-31	22-12-31
Räntor på pensionsavsättningar	2 824	633
Övr. ränte- och finansiella kostnader	244	221
Summa finansiella kostnader	3 068	854

Not 8 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Belopp i tkr	23-12-31	22-12-31
Ingående anskaffningsvärde	574	574
Inköp	0	0
Utgående anskaffningsvärde	574	574
Ingående avskrivningar	-169	-112
Årets avskrivningar	-57	-57
Utgående avskrivningar	-226	-169
Utgående redovisat värde	348	405
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	10	10

Not 9 Maskiner, inventarier, fordon och IT-utrustning

Belopp tkr	23-12-31	22-12-31
Ingående anskaffningsvärde	41 102	38 545
Inköp	1 444	2 945
Avyttringar	-1 938	0
Årets omklassificering	-	-388
Utgående anskaffningsvärde	40 608	41 102
Ingående avskrivningar	-35 299	-33 856
Årets avskrivningar	-1 780	-1 668
Återförda avskrivningar på avyttringar	1 910	0
Årets ack. omklassificering	-	225
Utgående avskrivningar	-35 169	-35 299
Utgående redovisat värde	5 439	5 803
Därav finansiell leasing	533	665
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	6	5

Not 10 Kortfristiga fordringar

Belopp i tkr	23-12-31	22-12-31
Kundfordringar	11 789	7 045
Fordran driftbidrag Ludvika kommun	14 096	10 700
Fordran driftbidrag Smedjebackens kommun	7 230	4 575
Förutbetalda kostnader	688	1 080
Upplupna intäkter och fordringar	5 299	4 275
Fordran löner	38	48
Fordran hos staten	5 622	6 335
Rekvirerade bidrag	453	71
Fordran moms	2 212	1 269
Fordran koncernkonto Ludvika kommun	18 434	32 619
Summa kortfristiga fordringar	65 861	68 017

Not 11 Likvida medel i kassaflödesanalysen

Belopp i tkr	23-12-31	22-12-31
Kontantkassa	-	1
Fordran koncernkonto Ludvika kommun	18 434	32 619
Summa likvida medel i kassaflödesanalysen	18 434	32 620

Not 12 Avsättningar för pensioner

Belopp tkr	23-12-31	22-12-31
Ingående avsättning till pensioner inkl. löneskatt	25 831	24 832
Nyintjänad pension, varav		
- förmånsbestämd ålderspension	4 156	909
- särskild avtalspension	28	-
Årets utbetalningar	-973	-892
Ränte- o basbeloppsuppräknig	1 974	493
Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-
Övrig post	103	294
Byte av tryggande	-	-
Förändring löneskatt	1 283	195
Summa avsatt till pensioner inkl. löneskatt	32 402	25 831
- varav löneskatt	6 326	5 043

Uppgifter om utredningsgrad och visstidsförordnande finns i not 15.

Not 13 Långfristiga skulder

Belopp tkr	23-12-31	22-12-31
Långfristig skuld	929	953
Årets amorteringar	-132	-131
Omklassificering finansiell leasing	-	-157
Förutbetalda intäkter investeringsbidrag	-	265
Ack. upplösning investeringsbidrag	-98	-1
Summa långfristiga skulder	699	929
- varav leasingsskuld	533	665

Förutbetalda intäkter som regleras över flera år

Investeringsbidrag återstående antal år (snitt)	3	4

Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning

Genomsnittlig ränta %	1,06	0,93
Genomsnittlig räntebindningstid, år	1,5	3,4

Kapitalförfall andel av lån i % inom:

0-1 år	68	39
1-3 år	26	44
3-5 år	7	17

Investeringsbidraget periodiseras på 3 respektive 5 år, vilket är lika med nyttjandeperioden för de tillgångar som bidraget avser. Leasingsskulden avser finansiell leasing av tre fordon.

Not 14 Kortfristiga skulder

Belopp tkr	23-12-31	22-12-31
Leverantörsskulder	10 265	7 130
Semester och övertidsskuld	12 029	12 203
Upplupen särskild löneskatt	744	564
Avtalspensionsskuld	4 075	4 729
Övriga förutbetalda intäkter	167	215
Förutbetalda riktade statsbidrag	2 264	3 151
Övriga interimsskulder	2 548	3 047
Interimsskulder i kundreskontra	106	183
Prel. ankomstbokförda fakturor	-266	-94
Återbetalning till medlemskommunerna	-	9 953
Momsskuld	276	-
Övriga kortfristiga skulder	18	-
Personalens skatter och avgifter	5 060	5 124
Summa kortfristiga skulder	37 286	46 205

Riktade statsbidrag intäktsredovisas i takt med att villkoren uppfylls. Erhållna ej intäktsredovisade riktade statsbidrag uppgår till 2,3 mkr. Av de upplupna riktade statsbidragen är huvuddelen hänförliga till vuxenutbildningen.

Not 15 Ansvarförbindelse för pensioner intjänade före 1998

Belopp i tkr	23-12-31	22-12-31
Ingående ansvarförbindelse inkl löneskatt	36 360	35 977
Ränte- och basbeloppsuppräknig	2 506	805
Nyintjänad pension	0	0
Årets utbetalningar	-2 026	-1 891
Övrig post	313	1 394
Förändring av löneskatt	193	75
Summan ansvarförbindelse för pensioner intjänade före 1998	37 346	36 360
- varav löneskatt	7 291	7 099
Övriga upplysningar om pensioner		
Utredningsgrad %	98	97
Antal anställda med rätt till visstidspension	1 281	1 258
Antal förtroendevalda med rätt till ålderspension enligt ök.	18	18

Not 16 Leasing

Belopp i tkr	23-12-31	22-12-31
Finansiella leasingavtal		
Maskiner, inventarier, fordon och IT		
Nuvärdet av minimileaseavgifter	533	665
Därav förfall inom 1 år	245	132
Därav förfall inom 1-5 år	288	533
Operationella leasingavtal		
Ej uppsägningsbara avtal överstigande 1 år		
Minimileaseavgifter		
Med förfall inom 1 år	2 367	1 696
Med förfall inom 1-5 år	3 555	1 444
Summa framtida minimileaseavgifter operationella leasingavtal	5 922	3 140

Not 17 Upplysningar om kostnader för räkenskapsrevision

Belopp i tkr	23-12-31	22-12-31
Kostnader för räkenskapsrevision		
Sakkunnigt biträde	90	90
Förtroendevalda revisorer	-	9
Total kostnad för räkenskapsrevision	90	99

Kostnader för räkenskapsrevision avser ganskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning. Inga revisionsuppdrag utöver räkenskapsgranskning har skett under året.

DRIFTREDOVISNING

Driftredovisning per verksamhet (inkl. interna poster och exkl. finansiella poster).

Belopp i mkr

	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Årsbudget netto 2023	Budgetavvikelse
	2023	2022	2023	2022	2023	2022		
Gymnasiet inkl. IKE	10,8	9,9	-162,0	-152,2	-151,2	-142,3	-144,3	6,9
Anpassad gymnasieskola	-	-	-11,8	-11,1	-11,8	-11,1	-11,9	-0,1
Vuxenutbildningen	15,1	14,2	-35,4	-30,6	-20,3	-16,4	-18,8	1,5
Externt finansierade utbildningar	6,3	6,3	-5,5	-6,1	0,8	0,2	0,3	-0,5
Kulturskolan	1,2	1,2	-14,1	-14,2	-12,9	-13,0	-13,0	-0,1
Gemensamma kostnader	3,9	7,1	-86,5	-76,9	-82,6	-69,8	-84,4	-1,8
Avgår: interna poster	-0,4	-0,6	0,4	0,6	-	-	-	-
Verksamhetens intäkter och kostnader enl. resultaträkningen	36,9	38,1	-314,9	-290,5	-278,0	-252,4	-272,1	5,9

I ovanstående tabell har inte de gemensamma kostnaderna fördelats på utbildningarna i jämförelse med tabellen budgetföljsamhet på sidan 18. Se även resultatkommentarer på samma sid.

Poster som redovisas i resultaträkningen, men inte i driftredovisningen är finansiella intäkter och kostnader. Se not 6 och 7.

Externa intäkter redovisas i not 2 och externa kostnader i not 3 och 4.

Tillämpade internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla verksamhetsekonomiska relationer till sin

omvärld, där de andra verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller externa poster, har driftredovisningen påförts även interna poster, såsom köp och försäljning mellan verksamheterna. Kostnader som fördelas mellan VBU:s olika verksamheter genom interndebitering är:

Utbildning

Uppdragsenheten interndebiterar ungdomsgymnasiet och vuxenutbildningen för utbildningar inom truck, kran/travers, skylift, mobila arbetsplattformar och fallskydd.

Bilhyra

Bilpoolen interndebiterar verksamheter för hyra av fordon till beräknad milkostnad och dygn.

Lunch/fika

Cafeteria, restaurang och skolkök interndebiterar verksamheter för luncher och fika.

INVESTERINGSREDOVISNING

Riktlinjer för investeringsredovisning

De ny riktlinjerna för investeringsredovisning antogs i direktionen i december 2022, vilket bland annat innebar att investeringsgränsen höjdes från tidigare 0,5 till två prisbasbelopp.

Investeringsbudget

Direktionen fastställde 2023 års investeringsramen till 5 650 tkr, vilket inkluderade överflyttade investeringar från 2022 om 3 500 tkr. De överflyttade investeringarna avsåg en lastbil med skåp om 2,5 mkr samt ett skåpsläp till lastbil om 1,0 mkr. Investeringsramen beräknades utifrån den höjda gränsen på två prisbasbelopp.

I januari 2023 beslutade AU att minska budgeten för skåpsläp till lastbil för att ge utrymme för en dieseltank på Malmen. Ny budget för skåpsläp med lastbil uppgick till 740 tkr och dieseltanken till 260 tkr.

I februari 2023 beslutade direktionen att den överförda investeringen lastbil med skåp skulle finansieras via operationell leasing och tas som en hyreskostnad på driften istället för investering, varav investeringsbudgeten om 5 650 tkr justerades ner med 2 500 tkr och uppgick således till 3 150 tkr.

Investeringsredovisning per skola/enhet

Belopp i tkr	Utfall 2023	Budget 2023	Återstår av budget	Förbrukat i % av budget
Högbergsskolan	1 040	1 700	660	61
Malmenskolan	404	1 300	896	31
Smedenskolan	-	-	-	-
Kulturskolan	-	-	-	-
Vuxenutbildningen	-	150	150	-
Summa investeringar	1 444	3 150	1 706	46
- varav finansiell leasing	-	-	-	-
- varav gåvor	-	-	-	-
Summa investeringar exkl. finansiell leasing och gåvor	1 444	3 150	1 706	46

Årets investeringar

Årets investeringar uppgår till 1,4 mkr vilket är 1,7 mkr lägre än budget. Avvikelsen mot budget beror dels på försenade investeringar om 1,0 mkr, vilka har flyttats över till nästkommande år samt investeringar om 0,7 mkr som inte har blivit av.

Större investeringar som genomförts under året är främst en dieseltank till Malmenskolan och en CNC-maskin till industriprogrammet på Högbergsskolan.

Överflyttning av investeringar

Investeringar budgeterat för totalt 1,0 mkr har flyttats över till nästkommande år. Dessa avser skåpsläp till lastbil på fordon- och transportprogrammet, truck till uppdragsutbildningen och asfaltering utanför bygghallen på Malmenområdet.

Finansiell leasing och gåvor

Inga finansiella leasingkontrakt har ingåtts och inga gåvor har mottagits under perioden.

REVISIONSBERÄTTELSE

REVISIONSBERÄTTELSE

Revisorerna i
Västerbergslagens utbildningsförbund

Till fullmäktige i Ludvika kommun och
Smedjebackens kommun

Revisionsberättelse för år 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat kommunalförbundet Västerbergslagens utbildningsförbund (organisationsnummer 222000-0802) under år 2023.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll. Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsordning i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvars-prövning. Gransknings resultat redovisas i "Översiktlig granskning av delårs-rapport 2023-08-31" och bilagan "Granskning av bokslut och årsredovisning per 2023-12-31".

Utfallet för 2023 före justering av kommunbidragen är ett negativt resultat om -6,1 mkr. Revisorerna ser allvarigt/oroligt på förbundets underskott om 6,1 mkr. Direktionen har för räkenskapsåret fastställt riktlinjer för god ekonomisk hushållning som innebär att årets resultat ska uppgå till 0 mkr. Det målet har ej uppnåtts då resultatet före justering av kommunbidragen uppgår till -6,1 mkr.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen vad gäller förbundets målpåföljelse ej är förenligt med mål som direktionen uppställt. Detta då de två finansiella målen är uppfyllda samt att ett av fem verksamhetsmål bedöms vara uppfyllda. Målpåföljelsen är således ej förenlig med kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning. Vår bedömning är att direktionens interna kontroll har fungerat tillfredsställande.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt enskilda ledamöter i densamma.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner kommunalförbundets årsredovisning för 2023.

Ludvika och Smedjebacken 25 mars 2024

Torbjörn Åker
Revisor Ludvika kommun

Bertil Lindqvist
Revisor Ludvika kommun

Britt-Marie Södars
Revisor Smedjebackens kommun

Västerbergslagens utbildningsförbund

Box 830, 771 28 Ludvika • Tel: 0240 - 865 00 • E-post: info@vbu.ludvika.se • www.vbu.se • Org.nr: 222000-0802